

СЪЮЗ
НА
АРХИТЕКТИТЕ
В БЪЛГАРИЯ
БЪЛГАРСКА
СЕКЦИЯ НА МСА

UNION
DES
ARCHITECTES
EN BULGARIE
SECTION BULGARE
DE L'UIA

1504 СОФИЯ
УЛ. КРАКРА 11
тел. /02/ 943 83 21

1504 SOFIA
11 RUE KRAKRA
tel: /359 2/ 943 83 21

E-mail: sab@bularch.org
www.bularch.eu

Изх. № I – 73 / 29.01.2025 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМИ Г-Н МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ

Във връзка с навършените 90 г. от рождението на проф. д.а.н. арх. Иван Никифоров и неговият изключителен принос за развитието на българската архитектура и култура, решение на Управителния съвет на Съюза на архитектите в България (УС на САБ) от 11.09.2024 г. и изискванията на чл.5, ал.1 и 2; чл.5, ал.3, т.2 и чл.11, ал.1 и ал.5 от Закон за ордени и медалите на Република България (Обн. ДВ. бр.54 от 13 Юни 2003г., доп. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.43 от 22 Май 2004г., изм. ДВ. бр.32 от 19 Април 2011 г.), предлагаме на вашето внимание мотиви за предложението за награждаване на арх. Иван Никифоров с държавна награда – орден „Кирил и Методий“ I-ва степен.

Надяваме се на ваше положително решение и предложение до Президента на Република България за награждаване на нашия изтъкнат колега.

Приложения:

1. Професионална биография и две приложения (за издадените книги и за проектите) на проф. д.а.н. арх. Иван Никифоров;
2. Решение на УС на САБ от 11.09.2024 г.

С уважение,

Арх. Петър Диков
Председател на УС на САБ

ПРОФЕСИОНАЛНА БИОГРАФИЯ

на арх. Иван Николов Никифоров, проф., доктор на архитектурните науки.

Проф. Иван Никифоров е сред най-бележитите представители на талантливо архитектурно поколение, чиито професионален път оставя ярки следи в изграждането на българските градове от втората половина на двадесети век до съвременността. Постиженията му запазват трайна стойност и остават неподвластни на предизвикателствата на времето, съчетават създаването на българската архитектурно-градоустройствена модерност със зряло осмисляне на културния и социален контекст на всяка творба, на всеки проект.

ИВАН НИКОЛОВ НИКИФОРОВ е роден на 14 август 1934 г. в с. Марян, Великотърновско, завършва архитектура през 1958 г. в София. През 1966 г. защитава докторска дисертация, а през 1979 г. - докторска дисертация по архитектура. Специализира във Франция (1974-1975 г.). През 1973 г. е избран за доцент, а през 1983 г. - за професор. От 1979 до 1986 г. е ръководител на катедрата по градоустройство в УАСГ. От 1985 до 1993 г. е декан на Архитектурния факултет. От 1995 до 2000 г. отново е ръководител на катедрата по градоустройство. От 2000 до 2020 г. преподава във Варненския свободен университет. От 2000 до 2010 г. е председател на Научната комисия по архитектурни, строителни и минни науки към Висшата атестационна комисия при Министерския съвет на Република България.

проф. арх. Иван Никифоров, д.а.н.

С личната покана на проф. Богдан Богданов през 2003 г. проф. Иван Никифоров и проф. Росица Никифорова започват работа по създаване на специалност „Архитектура“ към Нов Български Университет, София.

Намеренията са амбициозни. Обсъдена е възможност в учебните планове и програми да се търси по-добър баланс между инженерни и архитектурни дисциплини и изкуствата. Проф. Богданов предоставя свобода да се подходи творчески към задачата. Почти година време е посветена на създаване на учебните програми, на анализи и сравнения с учебните планове и програми на TU Wien (Technische Universität Wien) и специалността Архитектура в Akademie der bildenden Künste Wien, на School of Architecture в TUT (Tampere University of Technology), Arkitektur og designhøgskolen i Oslo (AHO), на Архитектурното училище в Бордо. Важна предпоставка е обвързаността на нашето архитектурно образование с традицията на Южно-германската школа – там, където са се учили първите български архитекти. Затова и задължителните държавни изисквания за регулираната професия „Архитектура“ в България все още произтичат именно от тази традиция. На дневен ред е и изискването да има обособен Архитектурен факултет.

При инженерните дисциплини проф. Никифоров и проф. Никифорова заедно с проф. Боян Димитров, един от най-артистичните конструктори на УАСГ, стигат до

идеята, че една обща учебна програма „Изкуство конструиране“ ще бъде най-подходяща за архитектите, вместо няколкото тежки инженерни програми.

Проф. Иван Никифоров се заема с Историята и теорията на градоустройството и то в аспекта „Архитектура на града“, позиция която изгражда специалиста като отговорен както за функционалното съдържание, така и за художествения образ на градовете. Проф. Росица Никифорова поема Историята и теорията на интериора и дизайна в архитектурна среда – учебни програми, обогатени от опита на споменатите европейски университети, програми, разглеждащи информативната функция на формата, процесите на възприятие и отговарящи на засиления интерес към ефективните резултати от тази проектна дейност.

Процесът за привличане на подходящите преподаватели също отнема доста време. Проф. Богданов предоставя пълно доверие към опита на проф. Никифоров като изявен градостроител и дългогодишен декан на Архитектурния факултет на УАСГ за избор на преподаватели. Стремешт е да се формира екип от качествени специалисти, способни да предоставят актуално знание и едновременно притежаващи проектантски опит. Поканени са проф. Константин Бояджиев, проф. Тодор Кръстев, проф. Любомир Сиврев, арх. Миряна Йорданова, проф. Пеню Пенев, доц. Марта Петрова, арх. Гергана Стефанова, ландшафтен арх. Велянка Найденова (на ландшафтния дизайн също е поставен акцент и са отделени повече часове).

В поредицата от срещи при активното лично участие на проф. Богданов са одобрени представените програми и учебни планове, междуременно обсъждани и с проф. Екатерина Русинова, ръководител на департамент „Пластични изкуства“. На нея проф. Богданов възлага задачата в сътрудничество с проф. Иван Никифоров и проф. Росица Никифорова да доведе до формализиране на новата магистърска програма „Архитектура“ и до обявяването на прием на студенти. Този процес е дълъг наистина и преминава през всички следващи инстанции: съвет на департамента, ректорски съвет. По-късно арх. Миряна Йорданова е подпомогната от основателите на специалността за прецизиране на създадените вече учебни програми във връзка с предстоящата акредитация на специалността. Утвърждаването на специалността „Архитектура“ е факт.

Творческият път на проф. Иван Никифоров е свързан с маркантни проекти и реализации в повечето значими български градове, с разнообразна специфика – общи и подробни устройствени планове, проекти за градски центрове, жилищни райони, курортни обекти, сложни многофункционални градски зони, наситени с индивидуален облик исторически, културни и търговски средища. Градоустройствени и архитектурни творби, които отдавна са станали определящи и емблематични за съвременния облик на центровете на много наши градове, създавайки и развивайки непреходни урбанистични ценности.

Проф. Никифоров е един от малкото активно работещи архитекти-градостроители днес, който твърдо защитава професионалния интегритет на класическата градоустройствена школа.

С проектите си той винаги създава впечатляващо градско пространство, композира единна ясна структура, изгражда мащабна архитектурна цялост, синтезираща природни и човешки, утилитарни и художествени ценности. В сложните обществено-икономически отношения на съвременността, проф. Никифоров успява с градоустройствените си разработки винаги да утвърждава мащабния архитектурен жест, съчетаващ приемственост и оригиналност.

Достиженията на богатия си творчески и професионален опит проф. Иван Никифоров използва като катализатор на многостранната си академична и научна дейност. Автор е на редица ценни публикации, на много книги и учебници, засягащи ключови проблеми на съвременното градоустройство, в които обобщава и систематизира резултатите на многоаспектна и богата творческа дейност. Упражнява дългогодишна преподавателска дейност, провежда обучението в едни от най-важните области и сфери на архитектурното образование, свързани с градоустройството, градската история, градските центрове и т.н. В течение на десетилетията с негова подкрепа, като негови студенти, дипломанти и докторанти, са се изградили и се изграждат поколения български архитекти. Без преувеличение може да се каже, че проф. Иван Никифоров е създал трайна архитектурно-градоустройствена школа, общност на съмишленици, кръг на културно и професионално съпричастие и сътрудничество.

Автор е на десетки публикации и доклади пред научни форуми по архитектура и устройство на територията, научни статии по градоустройство и учебници за студенти. Издал е фундаментални трудове, сред които с огромен интерес се ползват „Улици и площади“ /1995/, „История на градоустройството“ /2008/ и „Градоустройството в България през XX и XXI век в контекста на европейското“ /2016/.

За творчески постижения проф. Никифоров е награждаван многократно: Награда от „Интерарх“ за жилищен район „Крайморие“ (1985 г.), Почетна грамота на Министерство на културата за принос в развитието и популяризирането на българската култура (1999 г.), Награда на годишен преглед на САБ за Ландшафтно-устройствен план на хидроенергийна каскада „Горна Арда“ (2000 г.), Награда ВАРНА за значими постижения в научната и преподавателската му дейност, за разработения от оглавявания от него екип „Предварителен градоустройствен план на гр. Варна“ (2009 г.)

ИЗДАДЕНИ КНИГИ:

на арх. Иван Николов Никифоров, проф., доктор на архитектурните науки.

Търговски центрове, 1979 г.

Улици и площади - архитектурни и художествени проблеми (1995 г.)

Градоустройство,
част първа (2000 г.)

История на градоустройството (2008 г.)

Политика на държавата и местната администрация при планиране на мрежата от обществени услуги в градовете на Република България в условията на социално ориентирана пазарна икономика,

Специализирани центрове за търговия и услуги - съвременен отговор на новите потребности в развитието на София.

Селищно устройство,

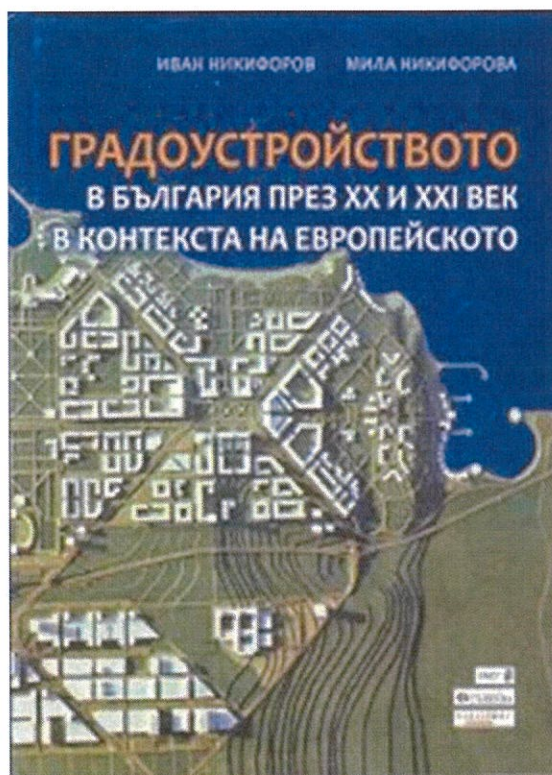
Магазини - дизайн и обзавеждане,

Обществени заведения,

Супермаркети - дизайн и обзавеждане,

Синтез на изкуствата в градските пространства,

Обновяване на градски центрове,

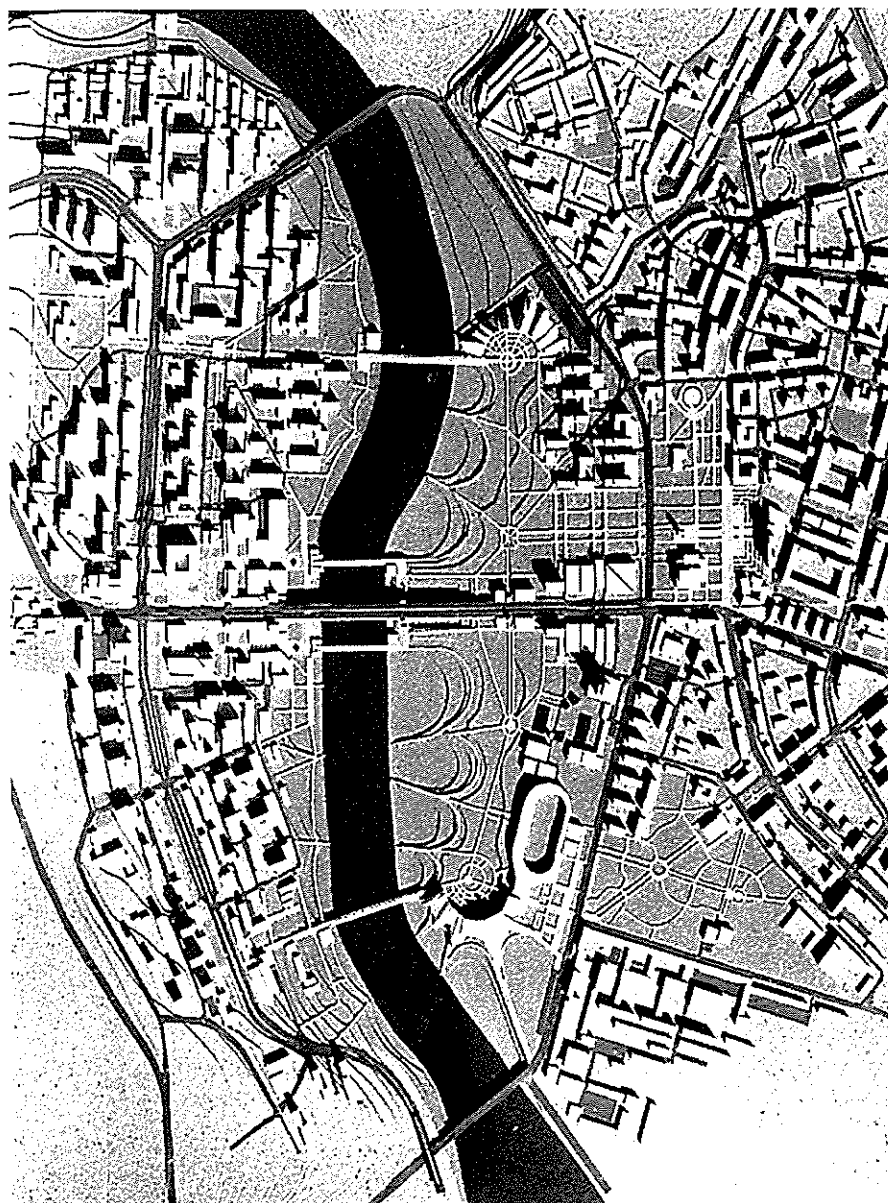

Градоустройство в България през XX и XXI век в контекста на европейското градоустройство (2016 г.)

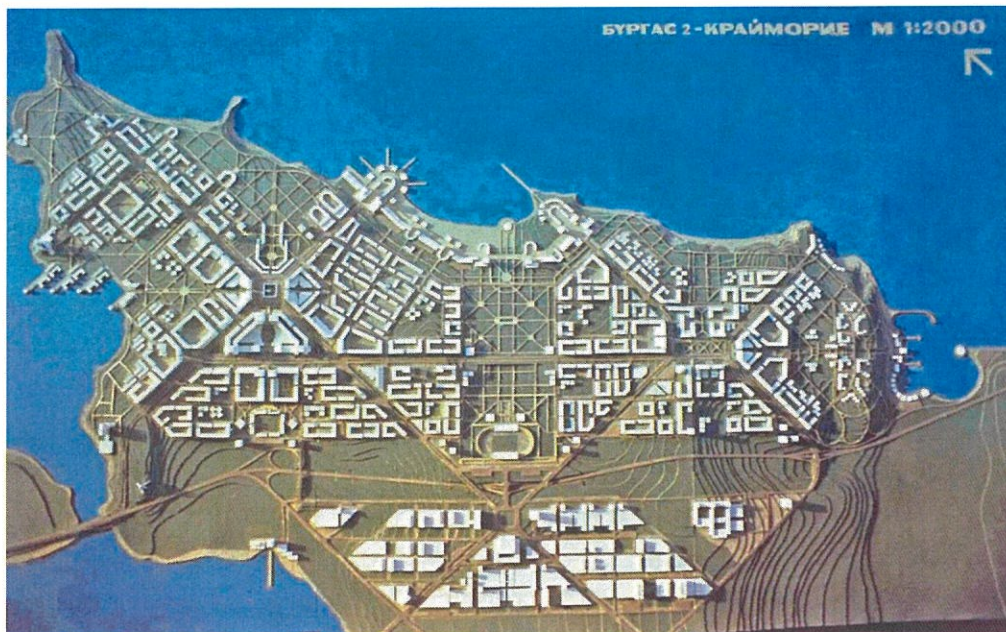
ПРОЕКТИ И РЕАЛИЗАЦИИ

на арх. Иван Николов Никифоров, проф., доктор на архитектурните науки.

Работи предимно в областта на градоустройството, търговските сгради и комплекси и синтеза на изкуствата в градската среда. Автор е на проекти и реализации на общи градоустройствени планове на градски центрове, площади, улици, търговски и жилищни комплекси, паметници, хотели и др. у нас и в чужбина (у нас – Русе, Пловдив, Варна, София, Пазарджик, Тетевен, Благоевград, Пещера, Димитровград, Видин, Кюстендил, Попово, Перник, Лом, Силистра, Кърджали, Момчилград, Банско, Бургас, Баня, Свищов, Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Шабла, Стрелча и в чужбина – Антверпен, Карлсруе, Кабинда, Белгород и др.). Участвал е с успех и в многобройни национални и международни конкурси.

Нов център на
Кърджали,
конкурс, 1983 г.

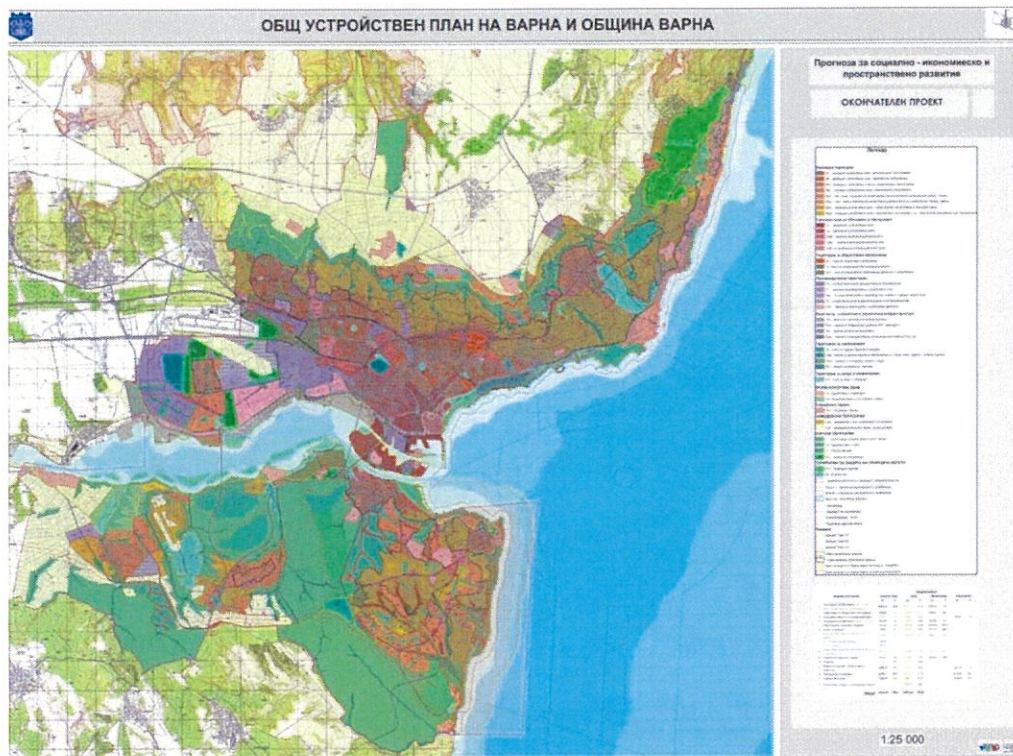

ЦРП на жилищен район „Крайморие“, град Бургас, конкурс, 1985 г.

Центърът на София, конкурс, 2000 г.

Общ устройствен план на Варна и община Варна, 2012 г.

Велико Търново, Нов център, конкурс 2018 г.

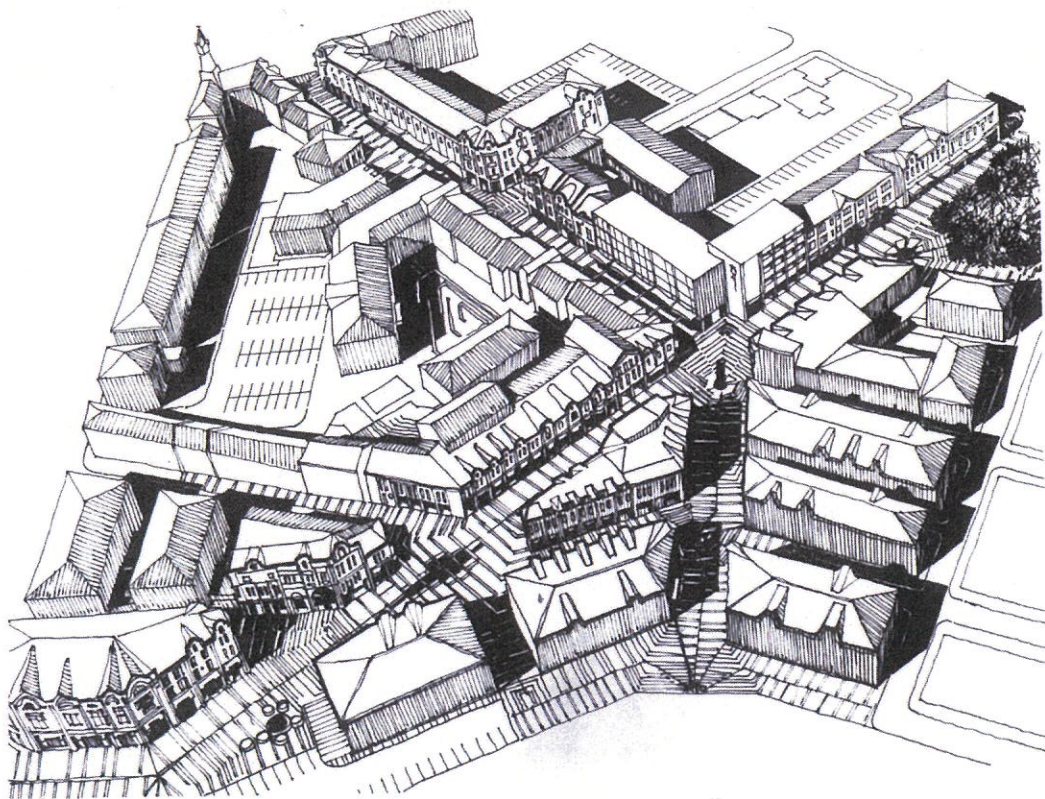
Фонтанът с пеликаните в Пловдив, 1961 г.

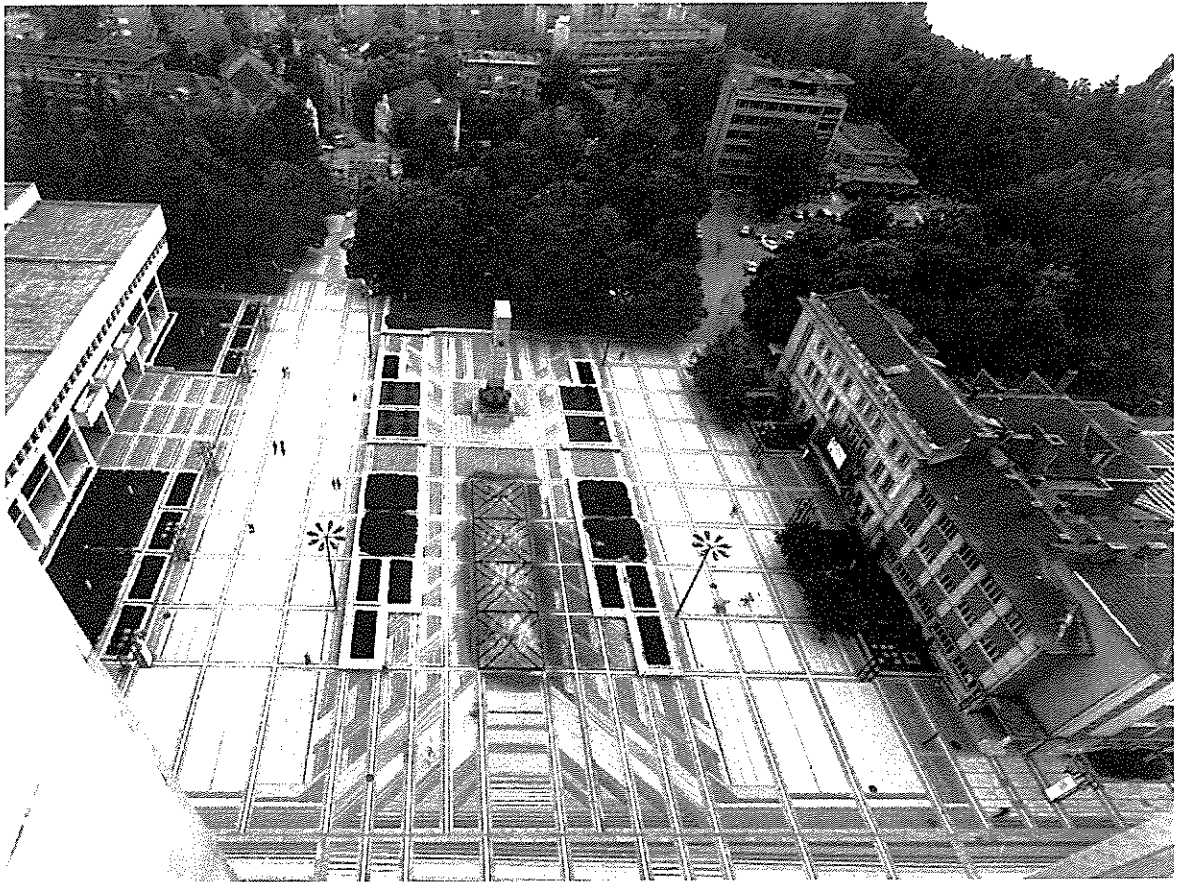
Паметник на загиналите за свободата на Елена, 1962 г.

Шабла, паметник на вестник „Искра“, 1970 г.

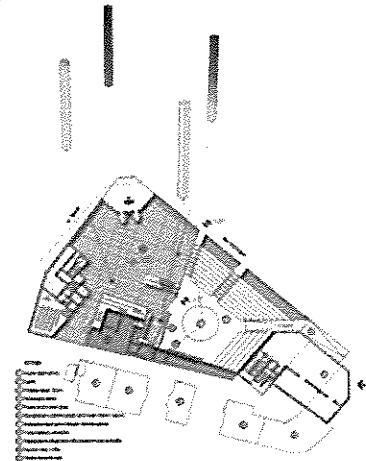
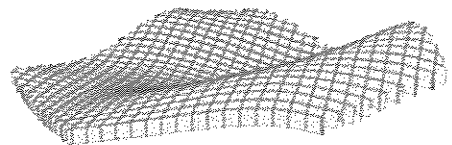

Пешеходна зона, Стария Пазарджик, 1975 г.

Видин, пешеходен централен площад, 1980 г.

Пешеходната зона във Варна – историческа традиция и модерна визия на европейската столица на културата , конкурс, 2019 г. (с екип от ВСУ „Черноризец Храбър“)

ПРЕДВАРИТЕЛНО РЕШЕНИЕ ЗА УПОТРЕБИТЕ НА ТЕРЕНА НА БЪЛГАРСКИ КУЛТУРЕН ДВОР КАТО ВОЕННА УНИВЕРЗИТЕТСКА ЗОНА

ПРОТОКОЛ ЗА ВЗЕТИТЕ РЕШЕНИЯ

на заседание на Управителния съвет на САБ, проведено на 11.09.2024 г., зала 2, Централен дом на архитекта, гр. София

Присъствали: арх. арх. Петър Диков, Васил Тинчев, Величка Тименова, Венцислав Керимов, Илиян Николов, Истелианна Атанасова, Лидия Лазарова, Майя Бужашка, Мартин Микуш, Милен Маринов, Николай Рачински, Петър Статев, Петър Червеняшки, Тодор Обрешков, Хубена Салджијева

Присъствали членовете на КС: арх.арх. Валентина Едрева, Атанас Ковачев, Михаил Арнаудов

По определения за заседанието на УС на САБ на 11.09.2024 г. дневен ред, бяха взети следните РЕШЕНИЯ :

.....
14. Предложение за награждаване на арх. Лозан Лозанов (95 г.) и проф. арх. Иван Никифоров, д.а.н. (90 г.)

УС реши:

Приема предложението за награждаване на арх. Лозан Лозанов (95 г.) и проф. арх. Иван Никифоров, д.а.н. (90 г.)

Поименно гласуване: ЗА – 14, арх. Диков, арх. Николов, арх. Статев, арх. Червеняшки, арх. Рачински, арх. Тинчев, арх. Бужашка, арх. Лазарова, арх. Салджијева, арх. Обрешков, арх. Маринов, арх. Керимов, арх. Атанасова, арх. Тименова, ПРОТИВ – няма, ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ – 1, арх. Микуш.

Протоколчик: /п/
/арх. Ваня Фурнаджиева/

Председател на УС на САБ: /п/
/арх. Петър Диков/